ՅԱՒԵԼՈՒԱԾ ,,ԱՐԱՐԱՏԻ‘‘ 1903 Թ. ՕԳՈՍՏ–ՍԵՊՏ.

2.

Ջ-ը № 613,50 [=Կարին. 599] *ժողովածու աղօթքների, ճառերի, տեսիլքների, կաշեկազմ, փոքրադիր,* 8×12,5, *թուղթ, բոլորգիր, զանազան գրիչներից: Գրչի հնագոյն մասը էջ* 9ա—190բ *մի գրչից, գեղեցիկ և վարժ բոլորգրով, շատ տեղ երկաթագրի հետքերով. ամենայն հաւանականութեամբ ընդօրինակուած երկաթագրից: Տեղն և թուականն անյայտ: Մեզ հետաքրքրող մասն էջ* 12ա—23ա:
V=*Յովհան Մանդակունու ճառենագրութիւնք, երկ. տպագ. Վենետ.* 1860, *էջ* 216—219:

[Ջ. էջ 12բ—16բ]

ԽՐԱՏՔ ՅՈՎՀԱՆՆՈՒ ՄԱՆԴԱԿՈՒՆՒՈՅ

Խրատ եւ գովութիւն ճգնաւորաց եւ յանդիմանութիւն ծուլից եւ արհամարհողաց զպատուիրանս Աստուծոյ:

Առն ժանողանի ուսելոյ և իմաստնոյ, որ ունի զգիտութիւն որոշողութեան, որոշել զչարն ի բարւոյն, աներկեան պահել զանձն յամենայն իրաց չարաց: Եւ չարիքն այս են: Եթէ յանկարծ երբեք ուրեք խաբեցաւ և անառակեցաւ և տարաժամ եկեր և արբ, և կամ եթէ ժամ մի դատարկ անցոյց ի կեանս իւրում, և կամ թէ բան մի դատարկ խաւսեցաւ յաւուրս իւր: Սակայն վասն այնր պարտի զցայգ լալ և զղջանալ, և առ վաղին զգուշանալ միոյ իւրոց, և վարժել զանձն իւր, և նահանջել զցոփութիւն լեզուի իւրոյ, և կացուցանել զմիտս ի հաստատութեան և ի բնութեան ի-

2. 1 Ջ. *մանդակունոյ* 6 Ջ. *աներկեան* 12 Ջ. *վասն այրն* Ջ. *զցայգ*

բում, զի մի դարձեալ նովին բծով ծուլասցի և խաբեսցի, և լինիցի սովորութիւն կրթութեան իւրեանց։ Զօրս ապա մեծաւ աշխատութեամբ ոչ կարասցէ հանել զարմատացեալ բիծ անձին իւրոյ, այլ անցեալ ըստ այս
20 երիս մեղանս առն մոնոզոնի՝ աւելի քան զայս եթէ մեղանչէ՝ նա իբրև [զիս] անիմաստ և բազմամեղ է և ամենաթշուառ։

Զի մերժեցաք յայսմանէ և հեռացաք յայնմանէ. թողաք զայս և չառաք զայն. ելաք յայսմանէ և չհասաք այնմ։

Այդ՝ մոնոզոն, որ հացիւ և ջրով յագի, և քնով զմայլի և զանձն առ մոնոզոն ունի, նա որպէս զիս անմիտ է և հպարտ, վասն զի ոչ կարէ դիտել զբիծ անձին իւրոյ։ Քանզի ի գործ և ի գիտութիւն կոչեցաւ
30 մարդ, իմանալ զլաւն և առնել զբարին, որոշել զչարն ի բարւոյն։

Արդ՝ կրաւնաւոր, որ ճաշէ և ննջէ, քան զայն անառակութիւն ինչ ոչ կայ, քանզի Լիութիւն կենաց զփառասիրութիւն և զպոռնկութիւն ուսուցանէ, և կարաւտութիւն կենաց զխոնարհութիւն կարապետէ։ Մի կշռեր զքեզ առանց մեղաց, վասն զի ասէ՝ Սուտ են որդիք մարդկան և ի կշիռս իւրեանց մեղանչեն։ Մանիր և տես նախ զքեզ, եթէ որոց ախտից յաղթեցեր և մերժեցեր ի քէն, և ապա ունիս համարձակութիւն
40 առ Աստուած։

Զի համարձակիս, քանզի չես մտեալ ի լուծ կրաւնաւորական կարգաց։ Զի փառասիրես, քանզի չես անցեալ ընդ նեղ և ընդ նուրբ ճանապարհն, որ տանի ի կեանս։ Զի բարձրամտես, քանզի չես անցեալ յասպարիսի տուրեւառիկ մրցանակի փարձութեան։ Զի մեծամտես, զի չկարացեր հրաժարել յաշխարհէ և առնել զբոյն քո յանապատի և լինել աղաւնի անապատա-

17 2. իւրանց — իւրեանց? 23 2. հեռեցաք 27 2. մանոզն 31 2. ի բարւոյն 33 2. կա 38 2. եթէ որոց 42 2. կարգեց

սէր։ Որ երիվարաց թեւաւքդ կոչնոց ի կոչունս ագռաւացեալ շրջիս, իբրև զանստացուածսն անապատական
50 լեռնէ ի լեռն թռչիս։ Զի՞ հպարտանաս թանակեր բերանովդ իբրև զհանապազորդ զճարակաւորսն, որք ի լերինս անցուցանեն զաւուրս իւրեանց խոտաբոյծ ռոճկաւք։ Քաջաց յստակ են միտք ջրարբուաց և առողջ մարմինք խոտակերաց։

55 Զի՞ պարծիս, որ հանապազ յագեալդ ես հացիւ և ջրով և զմայլեալ քնով և դատարկութեամբ, քանզի ասէ, թէ Զգործող ձեռաց՝ անկեր բերան։ Զի՞ խրոխտիս, քանզի դատարկակեացք չունին համարձակութիւն առ Աստուած։

60 Դատարկութիւն առիթ անկման ի ձեռն ախտից, չլինելոյ ընդունելական աղաւթից նորա։ Աղաւթք դատարկաց՝ դատախաղ անձանց, և աղաւթք մշակաց՝ բարեխաւս աշխարհի, և քրտունք աշխատողաց՝ բժիշկ անձանց և աղաւթք նոցա հաճոյ Աստուծոյ։ Որպէս ասէ՝ Զվաստակս ձեռաց քոց կերիցես, երանի է քեզ և բարի եղիցի քեզ։

Զի՞ փառասիրես, որ չև ևս ես հաստատեալ զմիտս քո սիրով, սրբութեամբ և խոնարհութեամբ։ Մի խաբիր ի մտաց քոց, զի չես հասեալ ի կէտ կատարեալ
70 ջանիւ և աշխատութեամբ։ Զի՞նչ ունիս զոր ոչ աշխատեցար, և եթէ աշխատեցար՝ զի՞ պարծիս իբրև զչաշխատեալ։

Զիք ոք որ կարդայ և ի միտ առնու, և ոչ զոյ, որ ուսանի և առնէ։ Զիք ոք հոգևոր, և ոչ զտանի
75 անապատասէր։

Հրաժարեցաք յաշխարհէ և չհրաժարեցաք ի ստացուածոց։ Հրաժարեցաք ի ծնողաց և չհրաժարեցաք ի ծանաւթից։ Հրաժարեցաք ի կենաց, և չհրաժարեալք ի տանտիկնաց։ Հրաժարեալք ի տանց, և չհրաժարեալք

572. Զի խորտիս—խրոխտիս 73 Զ. կարդա 79 Զ. ի տանդիկնաց Զ. չհրաժարեալք

80 ի դրաց։ Հրաժարեալք յանապատաց, և չհրաժարեալք յիշխանաց։ Հրաժարեալք ի հարկաց, և չհրաժարեալք ի բանակաց։ Հրաժարեալք ի հոգոց և չհրաժարեալք ի խորհրդոց։ Հրաժարեալք ի կենաց և չհրաժարեալք ի մեղաց։ Հրաժարեալք ի լերանց, և չհրաժարեալք
85 ի հրապարակաց։ Հրաժարեալք ի ճարակաց, և չհրաժարեալք ի բազմականաց։ Հրաժարեալք ի պահոց, և չհրաժարեալք ի կոչնոց։

Ի հանդիսի վասաց բաղումք անցանեն և ի հանդիսի կրաւնաւորաց սակաւք։ Ցասպարիսի [...] բաղումք
90 անցանեն և յասպարիսի վարուց սակաւք։ Զգիւտ բանից բաղումք ունին, և զգիւտ մտաց սակաւք։ Զգիւտ մարմնոյ բաղումք ունին և զգիւտ հոգւոյ սակաւք, ըստ բանին տեառն, եթէ Բազումք են կոչեցեալք և սակաւք են ընտրեալք։

95 Հոգմ սաստիկ ոչ կարէ շարժել զծառ հաստատուն, և ախտ ձանձրութեան զմիտս հաստատուն։ Միտք ձանձրիկոտ իբրև զծովու ալիս յածեալ ծփին, և աչք նորա զտեսաւղս խնդրեն։ Ախտ ձանձրութեան կերիչ է սրտի, գերիչ է մտաց։ Ցաւ խորհրդոց արգելիչ է կա-
100 մաց, խափանիչ է յաւժարութեան։ Խստագոյն [է] ցասուցն քան զցաւս մարմնոյ։

Արդ՝ այսու գիտացիր զառողջութիւն առն վանականի, յորժամ զտեղի ունիցի և բնաւ ամենևին չանցուցանիցէ ժամ մի դատարկ, այլ սաղմոսէ, աղաւթէ,
105 կարդայ, գրէ, ուսանի, ուսուցանէ, կարէ, կարկատէ, արբանեկէ, և լինի իբրև զծառ հաստատուն ի միում վայրի, և տայ զպտուղ իւր ի ժամու անթափ տերևով։

Արդ՝ երանեմ լեռնակեցացն հանապազորդաց, որք հրաժարեալ են յաշխարհէս, հեռացեալ ի ստացուածոց, արձակեալ ի կանանց, աղատեալ ի տանտիկնաց, զատեալք յիշխանաց, մեկնեալք ի հարկաց, աւ-
110

91 2. զգուտ 92 2. զգուտ հոգոյ 98 2. խնդրեն 99 2. ցաւք 102 2. վանական 103 2. զմի տեղի, «մի»ն ջնջման կէտով։ 105 2. կարդա 107 2. տա 108 2. հանապազորդոց

տարացեալ ի բանակաց· տրտաքսեալք ի տերանց· որոշեալք ի հոգոց· քեցեալ ի խորհրդոց· մաքրեալ ի չարին ներմնացանութենէ, սրբեալ ի մեղաց և լեալ անստացուած, ունելով զմիտս իւր[եանց] ....

(Թուղթ ընկած, մնում է թերի)։

1132․ *ուրոշեալք* 1142․ *ներմամնացութենէ* [=*ներմնամնացութիւնկամ ներմնացանութիւն*]։ 73—114 *Այս ճառի մասն է՝ ուրիշ խմբագրութեամբ և նոր հատուածներով* V-*ի մէջ հետևեալը*․

«Վասն վարդապետաց։ Ոչ գտանի վարդապետ խոնարհ և ոչ աշակերտ հնազանդ․ ուսեալն հպարտանայ և տգէտն խստանայ․ չիք ոք որ խրատուք վարի, և ոչ ոք որ արդարութեամբ կայ․ գիտունն անափառ է և տգէտն փառասէր․ գիտունն չխոնարհի և տգէտն չհնազանդի․ ծերն սաստելով հրամայէ և փոքրն սաստկութեամբ պատասխանէ․ ծերն զպատիւ խնդրէ և փոքրն զհանգիստ․ չիք ոք որ իմանայ և չիք ոք որ ուսանի և առնէ․ չիք ոք որ ոգեսէր է և չիք ոք որ անապատասէր է․ հրաժարեալք յաշխարհէ և չհրաժարեալք ի ստացուածոց․ հրաժարեալք ի ծնողաց և չհրաժարեալք ի ծանօթից․ հրաժարեալք ի հոգոց և չհրաժարեալք ի խորհրդոց․ հրաժարեալք ի հոգոց և չհրաժարեալք ի մեղաց․ հրաժարեալք ի լերինս և չհրաժարեալք ի հրապարակաց․ հրաժարեալք ի պահս և չհրաժարեալք յըմպողաց։ Եւ արդ բազումք են կոչեցեալք և սակաւք են ընտրեալք։

Արդ զոր օրինակ եկեղեցին կոչեցաւ քահանային, և չէ օրէն նմա այլ կին ունել՝ բայց ի միոջէն․ զի եթէ աշխարհականին չհրամայէ երկու կանայս ունել՝ այլ մի, ինա յարել, զնա սիրել, նովաւ կեալ, զի այս է հրաման տեառն․ և զարձեալ հոգին ամուսին կոչի, և զեկեղեցին ամուսին կոչէ, արդ նոյն օրինակաւ և վանականին վանքն կոչի, զվանքն եկեղեցւոյն է ծնեալ․ բանզի ասէ առաքեալ․ թէ գլուխ կնոջ՝ այր է, և փառքն կնոջ՝ այրն, և օրէնք կնոջ՝ այրն։ Արդ յորժամ վանաց երէցն գլուխ և փառք և օրէնք վանացն լիցէ, ի տեղւոջն կացցէ և տեսցէ զժողովուրդ իւր․ զի թէ դու որ առաջնորդ ես՝ ոչ կաս ի կայի, այլոց զի՞արդ կարես ասել՝ թէ կաց ի կայի, երկիր ի տեառնէ և հնազանդէ՛ աստուծոյ վարդապետաց։ Արդ որք զիւրեանց անձանց զպտուղն չկարեն հաւաստեաւ պահանջել, զիւրեանց անձինս արձակ համարձակս արածեն, զայլոց անձինս նզովիւք հաշեն և մաշեն․ ինքեանք երիվարաւ սատանայիւ զհետ տերանց և իշխանաց յածեալ ծփին, և ի կրօնաւորաց և ի վանականաց իբրև յանարգաց զարշին և խորշին․ չկարէ ոք երկուց տերանց ծառայել։»

Յ-

[Էջ 17ա—23ա]

Նորին ի նոյն գրոց.

Արդ՝ են վանականք, որ դիտեն զխորհուրդս մտաց իւրեանց և գիտութեամբ որոշողութեամբն և համապազ հարթիկ վաստակաւքն յաղթեն նոցա. աստ փառաւորին և անդ պսակին։ Եւ են վաստակաւորք, որ տգիտութեամբ և անորոշողութեամբ խորհրդաւք վարին, խառն ի խուռն վաստակին, երբեմն թուլանան և երբեմն պնդին, աստ տանջին և անդ։ Են վաստակաւորք, որ կեղծաւորութեամբ, փառասիրութեամբ, հպարտութեամբ և խիստ վարուք աստերէն հարկանեն զմարմինս իւրեանց. աստէն ի վաստակոցն տանջին և անդ ի տերունական պատուհասէն։

Են մոնազոնք, որ ի սկզբանն յաղթեն սխալից իւրեանց և ի վախճանին յաղթին, առնուն և ոչինչ։ Եւ են, որ ի սկզբանն յաղթին և ի վախճանին յաղթեն և առնուն ընդ միջինսն։ Եւ են, որ ի սկզբանն յաղթեն և ի վախճանին, և առնուն ընդ առաջինսն։ Մոնազոն յորժամ յաղթէ խորհրդոց իւրոց և հալածէ զբիծ յանձնէ իւրմէ, յայնժամ լինի ծանաւթ տեառն, և առնու շնորհս ի տեառնէ, և ունի համարձակութիւն մատուցանել զաղաւթս իւր տեառն։

Արդ՝ որ հարթիկն վարին՝ նոքա ի սկզբանն յաղթեն և ի վախճանին զոգիսն շինեն և զմարմինն առողջ պահեն։ Իսկ որք երբեմն պնդին և երբեմն թուլանան նոքա ի սկզբանն յաղթեն և ի վախճանին յաղթին. նոքա

3. 3 Զ. *աւրոշողութեամբն* 4 Զ. *զհարթիկ* 10 Զ. Նախապէս *այստերէն* յետոյ յ-ն ջնջուած=*աստերէն* 22 Զ. *հարկ* տողամիջում *են—հարկին*, որ ուղղում ենք *հարթիկն*

զմարմինն հաշեն և զոգին կորուսանեն։

Արդ՝ ոչ խիստ վարուք հաշել զմարմինն և հպարտացուցանել զմիտսն և զաւրացուցանել զախտս շնչոյն փառասիրութեան, և [ոչ] թոյլ վարուք լցուցանել և պարարել զախտս մարմնոյն և կուրացուցանել զլուսաւորութիւն գիտութեան շնչոյն։ Քանզի Մարմին լցեալ՝ զմիտս սուրբս ոչ կարէ ծնանել։

Արդ՝ հարթիկն վարել այս է. ոչ շաբաթ հանել և ոչ հասարակել, այլ զամենայն աւր յինն ժամուն՝ և զայն՝ սակաւ ուտել և սակաւ ըմպել։ Սակաւ ի քուն լինել, սակաւ խաւսել, սակաւ շրջել։ Քանզի յաւելորդաց անտի լինի մուտ չարին, որով կարէ թշնամին մուտ գտանել ի միտս մարդկան և խաբել զնա թոյլ և խիստ վարուք։ Քանզի կշռութիւն վարուց չունի խաբումն մտաց։ Քանզի ուղղութիւն վարուցն ունի զսրբութիւն հոգւոյն և կշռութիւն կենացն բերէ զառողջութիւն մարմնոյն։

Արդ՝ զոր աւրինակ առնիցէ ոք ճաշ առն պատուականի և առնիցէ զխորտիկսն աղի կամ անլի, կամ հում կամ կարի եփեալս, և ոչ ունի զկշռութիւն անուշութեան, ոչ ապաքէն անարգեցաւ ճաշն և ճաշատէրն առ ի չլինելոյ անոյշ խորտակացն։ Նոյնպէս և կրաւնաւորութիւն, եթէ ոչ տանի զվարսն ուղիղ ի կէտ կատարմանն, անհնար է նմա առնուլ զհաստատութիւն մտացն և պահել սրբութեամբ և լինել խաղաղութիւն հոգւոյն և առողջութիւն մարմնոյն։

Արդ՝ զայս հայցեա ի տեառնէ, եթէ Մի տար ինձ վարս խիստ[ս], զի մի հպարտացայց, և մի տար ինձ վարս թոյլս, զի մի մեղայց. այլ տուր ինձ վարս միջինս, որով կարացից մտանել ի կշիռս արդարութեան, բառնալ զլծակն կշռորդացն ստուգութեամբ և առանց

29 Ձ. լցուցանէ 30 Ձ. պարարէ Ձ. կուրացուցանէ 33 Ձ. Նախապէս հարկ, յետոյ կէտը ջնջուած եւ նոյն գրչով ուղղուած հարթիկն Ձ. վարեալ 41 Ձ. հոգոյն 48 Ձ ուղեղ ջնջուածներով. 51 Ձ. հոգոյն

յաջ և յաճախ սայթաքելոյ երթալ ընդ պաւղաւտայ պատուիրանացն տեառն և ամբողջ մտաւք հաստանել ի կէտ կատարմանն սիրով, սրբութեամբ և խաղաղութեամբ։

Բանզի յառաքինութենէն ծնանին ախտք չնչոյն և ի վատթարէն ծնանին ախտք մարմնոյն։

Արդ՝ որչափ մարդ չնորհաւք Աստուծոյ վարէ զանձնն, եթէ ի հոգևորական և թէ ի մարմնաւորական, նոյնքան և փառասիրութեան ախտքն չնչոյ [աճ]են։ Յառաքինութենէ անտի ծնանի և ընդ առաքինութիւն պատի, որպէս զգաղձ զծառով, ընդ նմին աճէ և ընդ նմին զաւրանայ և ընդ նմին զիջանէ, Վասն զի ի մանկութեան՝ մարմնոյ ախտքն կռուին ընդ մարդոյն և յաւագութեան՝ ախտքն չնչոյն վարեն զմարդն։ Որքան նա կասեցաւ յառաքինութենէն, նոյնքան կասեա և դու զփառասիրութիւն։

Արդ՝ լաւ է քաջանալ մարդոյն և ընդ միում կողմանն կռուել, քան թէ վատանալ և ի՛ յերկուց կողմանցն տանջել։

Բայց վարք վանականացն կրաւնաւորաց և արդարոց այս են։ Նախ հրաժարել յաշխարհէս և յընչից աշխարհիս, ի հաւրէ, ի մաւրէ, ի կնոջէ, յորդւոց, յեղբարց, ի քերց, յազգէ, ի տոհմէ, ի սիրելեաց, ի բարեկամաց, ի ծանաւթից, ի գեղջէ։ Եւ չինել վանս յանապատի, ուր ջեր և ջուր և փայտ չատ։ Եւ առնել գրաստս երկուս, արբանեակս վանացն։ Եւ արուեստ ունել և ուտել զվաստակս ձեռաց իւրեանց, և չառնել զուրուք ձրի, և հատուցանել իւրաքանչիւր ումեք զպարտս և զպատիւս և զերախտիս հոգևորականս, բանիւք և արդեամբք, հեռաւորաց և մերձաւորաց։

57 2. պաւղատա տողամիջում ւ — պաւղաւտա = պողոտայ: 69 2. աւագութեան 77 2. յաշխարհէս 2. յընչից, ըբը բերուած- 78 2. յորդոց 82 2. արուեստուկել = արուեստ ունել ? կ = ն։

Եւ բնաւ ամենևին չգտանել ումեք պարտական, արդարոց և մեղաւորաց։ Եւ անխափան վարել զկրաւնաւորութիւն և զկանոն վանականացն, զտուընչեան
90 և զգիշերոյ։ Եւ տանել զվաստակս իւրեանց ի կէտ կատարմանն խաղաղութեամբ և առանց մեղացն. անբիծ, անարատ ընթանալ ի կեանս անմահս, զոր պատրաստեալ է այնոցիկ, որ խաղաղութեամբ արժանի լիցին ժառանգել զնա։

95 Նոյն աւրինակ և աշակերտացն լինել հնազանդ վարդապետին և միմեանց, և հաստատուն մտաւք կեալ և մեռանել ի միում վանս և առ միում վարդապետի, և ամենայն իրաւք կատարել զաշխատանս աշակերտութեան իւրեանց։ Եւ չառնել իրս ինչ առանց կամաց
100 աւագին և եղբարցն. և առնուլ զաւրհնութիւն ի վարդապետէն։ Եւ ապա յետ վախճանելոյ առաջնորդին իւրոյ, յիւրում ժամու և յիւրում կարգի լինել նմա վարդապետ և առաջնորդ եղբարցն։ Եւ զոր աւրինակ նա յայլոց աւրհնեցաւ, նոյն աւրինակ և այլքն նմա
105 հնազանդին և աւրհնին ի նմանէ։ Եւ նա այնուհետև կատարեալ վարուք և լի աւրհնութեամբ յառաջնոցն և ի վերջնոցն, երթայ ի հանդիստն իւր խաղաղութեամբ, սիրով ի կեանս բնականս։

Արդ՝ կացցեն այլ հիւրք սուրբք և պատուականք
110 քան զհիւրան Աբրահամու երանելոյ. և կամ հիւրամեծար լաւ և աւտարընկալ բարի քան զԱբրահամ արդար, որ թէպէտ և յայդ աւուրս իբրև զաշխարհավար ըստ աւրինաց աշխարհի ի հասարակ աւուր ճաշէր, սակայն այնաւր առանց ճաշելոյ եկաց մնաց մինչև յերեկոյն։

Արդ՝ աղէ, ասա ինձ զլաւն, այն ինչ արդեաւք լաւագոյն պատիւ էր հիւրոցն, եթէ ճաշակեալ էր ընդ նոսա, եթէ այն, զի առանց ճաշակելոյ երկիւղածու-

87 2. ամենևին 88 2. վարեալ 93 2. արժան 102 2. յորում կարգի 107 2. երթա 109 2. հուրք 111 2. աւտարընդալ 2. պատուէր=պատիւ էր տես տող 137։ 117 2. ճաշակել էր

թեամբ եկաց ի սպասաւորութիւն նոցա։ Տինա, և
120 հիւրքն չսիրեցին զնա ճաշակել ընդ իւրեանս։ Ընդէր
արդեաւք.—առ ի լինելոյ ճաշ նոցա կարգ աւրինակի
հիւրոց և ասպնջականաց ամենայն հաւատացելոց։ Քան-
զի տեսին հաւատով հաստատեալ զսիրտ նորա, և յու-
սով գործէր զգործն Աստուծոյ։

125 Արդ՝ գտանիցի՞ն արդեւք ի յերկրի այլ վանականք
խոնարհք, գիտունք և կրաւնաւորք հիւրամեծարք և
աւտարընկալք իբրև զվանականսն Երուսաղէմացւոց,
զեգիպտացւոցն, զՀռոմոցն, որք ոչ կանոն զկրաւնաւո-
րական վանականացն լուծանեն, և ոչ զհիւրասիրու-
130 թիւնն աւտարընկալութեան խափանեն։ Քանզի որչափ
և աշխարհս շէն կայ, հիւր ի վանաց ոչ պակասէ։

Արդ՝ որչափ հիւրքն ի վանսն գան և վանականքն
տարաժամ ճաշակեն, նոքա երբեք ոչ վարեն զկարգ
վանականաց, քանզի ոչ պակասէ հիւր ի վանաց։

135 Արդ՝ զտարաժամ ճաշակելն վասն հիւրոցն՝ համա-
րին առնել զկամս Աստուծոյ, այլ ոչ այդպէս։ Քանզի
հիւրոց պատիւ այս է. յորժամ գայ՝ ճաշեսցէ, և յոր-
ժամ գնայ ճաշեսցէ, և եթէ մնայ ժամու՝ ընդ եղբարս
ուտիցէ կրաւնիւք։ Եւ ոչ այն՝ եթէ տարաժամութեամբ
140 անառակութեամբն նա մեծարեսցի, այլ պիտոյիւք և
կարգաւք ըստ կամացն Աստուծոյ։ Քանզի շրջողք և
անառակք ոչ ինքեանք կան ի կարգի և ոչ այլոց տան
վարել զկանոն կրաւնաւորութեան վանականաց։

Արդ՝ առաքինութիւն մարդոյ այս է, յորժամ
145 զերկոսին աչսն լուսաւոր պահէ։ Իսկ եթէ զմինն շի-
ջուցանիցէ և զմիւսն ունիցի, զի՞նչ աւգուտ իցէ։ Տուք,
ասէ, զկայսերն կայսերս և զԱստուծոյ[ն] Աստուծոյ։ Ա-
պաքէն Ըստ աւետեացն և աւետչայն։

Արդ՝ եթէ կամեսցի որ իրս ինչ հոգևորական առ-

127 2. աւտարընդալք 2. եմացւոց 129 2. զհիւրսիրութիւնն
131 2. կա 137 2. պատու 2. դա 138 2. մնա 148 2. աւետ-
չացն—աւետչայն—աւետչեայն։

450 նել, պարտ է նմա նախ զիրան քննել, եթէ իցեն հաճոյ Աստուծոյ եթէ ոչ։ Ապա եթէ չիցեն հաճոյ Աստուծոյ իրքն, աւրէն է նմա թողուլ զիրան և ոչ երթալ ընդդէմ կամացն Աստուծոյ։ Զի յիրա, յորում սէր և սրբութիւն և խաղաղութիւն ոչ է, այն իրքն
455 Աստուծոյ հաճոյ ոչ են։

Արդ այսու գիտեա զիրան զոր կամիս առնել, եթէ իցեն հաճոյ՝ նախ քան [. . .] առողջութիւն շնորհեն և զիրան առաջի քո յաջողէ։

Ապա եթէ դժուարաւ, աղաղակաւ և խռովու-
460 թեամբ լինի, գիտացիր զի ոչ են կամք Աստուծոյ. այլ հրաստատակեա զսատանայ երեք նեռաւքս այսոքիւք՝ սիրով և սրբութեամբ և խաղաղութեամբ. և դու կաց մնա ի սէրն Քրիստոսի, զի այն է բարին, հաճոյն և կատարեալն առաջի տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի,
465 որում փառք այժմ և յաւիտեանս, ամէն։

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԳՐԱԴԱՐԱՆ
Ա. ՄԻԱՆԻԿՅԱՆԻ
Անվան
Публичная Библиотека

1552. *ոչ է* 1562. Արբ 157 բուս է պակաս. 1612. այսպէս հրաստատակեա 2. *այսոքիկ*